

3. Громовий В. Індивідуальний педагогічний супровід учнів [електронний ресурс] / В. Громовий // <http://osvita.ua/school/upbring/1240/?list=0/>. – 26 жовтня 2012 року, 17:31.
4. Громовий В. Класний керівник? Куратор? Тьютор – Вихователь! / В. Громовий // Завуч. – 2008. – № 23-24. – С. 5-19.
5. Иванов А. В. Роль тьютора в процессе индивидуального образования ученика / А. В. Иванов // Шкільні технології. – 2009. – № 6. – С. 109-116.
6. Наука і методика : збірник науково-методичних праць / [за ред. А. Ф. Гойсук та ін.]. – К. : Аграрна освіта, 2006. – Вип. 8. – 152 с.
7. Серкова Т. П. Тьюторство в процесі навчання / Т. П. Серкова // Химия в школе. – 2010. – № 2. – С. 2-5.
8. Тьюторское сопровождение в старшей школе // Завуч. – 2010. – Січ. (№ 3). – С. 4-7.
9. Тьюторство. Тольяттинская академия управления [електронний ресурс] // http://www.taom.ru/main/ped_tutors.php/. – 1 листопада 2012 року, 20:25.
10. Яковлев С. В. Тьютор как субъект воспитания ценностных оснований личности школьников [Текст] / С. В. Яковлев // Педагогическое образование и наука. – 2008. – № 7. – С. 33-36.

Владислав Рудаков

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗІ СТУДЕНТАМИ

Проблема інноваційних педагогічних технологій є однією з найбільш актуальних у системі сучасної освіти.

Знання та використання основ педагогічної інновації забезпечує більш високу якість діяльності будь-якої соціально-педагогічної системи, у тому числі ВНЗ, що робить цю систему більш конкурентноздатною в умовах ринку та політичної й економічної трансформації суспільства.

Значущість проблеми, що розглядається, акцентується у багатьох дослідженнях сучасних науковців – педагогів, психологів, методистів (В. Безпалько, Л. Загрекова, М. Кларін, Ф. Янушкевич, С. Сисоева, В. Стрельников, О. Падалко, О. Кияшко та ін.).

Векторна спрямованість вирішення цієї проблеми достатньо обґрунтована. Перехід освіти на державні стандарти, зміна парадигми від традиційної до особистісно орієнтованої вимагають від вищої педагогічної школи досконалої підготовки майбутніх учителів, становлення їх як професіоналів, здатних до творчої праці, моделювання та проектування дидактичного процесу, володіючих різними технологіями викладання дисциплін за фахом.

Актуальність і доцільність проблеми зумовили потребу визначення сутності інноваційних педагогічних технологій та обґрунтування доцільності їх практичного застосування у навчальному процесі ВНЗ.

Як свідчить довідкова література, у перекладі з грецької мови "інновація" означає оновлення, новина, зміна. Використання цього поняття відомо з XIX століття в техніці, при введенні деяких елементів однієї галузі в іншу.

Інновацією в освіті позначають процес створення, поширення й використання нових засобів (нововведень) для розв'язання тих педагогічних проблем, які досі вирішувались по-іншому. Акцентуємо увагу на тому, що визначення цього поняття не є єдиним. У науково-педагогічній літературі освітні інновації визначають як „результат творчого пошуку оригінальних, нестандартних рішень різноманітних педагогічних проблем” [2, с. 87]; „актуальні, значущі й системні новоутворення, які виникають на основі різноманітних ініціатив і нововведень, що стають перспективними для еволюції освіти і позитивно впливають на її розвиток” [1, с. 21]; „продукти інноваційної освітньої діяльності, які характеризуються процесами створення, розповсюдження та використання нового засобу (новизни, нововведення) в галузі педагогіки та наукових досліджень” [3, с. 497] та ін.

У процесі аналізу науково-педагогічної літератури було встановлено, що існує понад триста визначень поняття «інноваційна педагогічна технологія». Різні за формулю-

ваннями, всі існуючі визначення акцентують значущість оптимізації побудови та організації навчального процесу, що передбачає досягнення цілей навчання з мінімальними витратами сил та часу студентів і викладачів, з одночасним обліком якості навчання.

Не викликає заперечень той факт, що педагогічний процес є синтезом навчання, виховання та розвитку особистості. У цьому зв'язку доцільним є розгляд педагогічної інновації через сукупність дидактичних, виховних та управлінських інновацій. Результатом розробки цих інновацій можуть бути нові навчальні плани і програми; форми, методи, засоби, технології навчання, виховання, управління та ін.

Загальновідомо, що навчальний процес у педагогічних ВНЗ складається з різноманітних видів і форм навчальної роботи. Основними його елементами є лекції, лабораторні, семінарські й інші практичні заняття, а також активна й пасивна педагогічні практики. Ці форми організації навчального процесу включено в навчальні плани й програми.

Ми впевнені, що саме інноваційні програми й інтерактивні методики, покликані формувати в майбутніх фахівців самостійність, професійну компетентність, творчу активність. Такі форми роботи передбачають уведення пошукових, дослідницьких, евристичних та ін. методів навчання. Вони можуть бути використані фрагментарно, через уведення в лекційне заняття, або бути методичною основою лекції чи семінарського заняття в цілому.

Використання на практиці таких форм роботи передбачає дотримання таких моментів:

- відмова від шаблонів в організації лекції чи семінарського заняття, від рутини й формалізму в їх проведенні;
- максимальне залучення студентів до активної діяльності у ході лекційного чи семінарського заняття;
- наукова основа матеріалу, що викладається;
- підтримка альтернативності, множинності думок;
- розвиток функції спілкування в процесі лекційного або семінарського заняття як умова забезпечення взаєморозуміння, спонукання до дії, відчуття емоційного задоволення;
- використання оцінки в якості не тільки результуючого, але й формуючого інструменту.

Конкретизуючи сказане, назвемо можливі варіанти нестандартних форм роботи, інтеграція яких у навчальний процес ВНЗ сприятиме успішності й результативності навчального процесу:

- лекції й семінарські заняття зі зміненими способами організації (лекція-парадокс, семінарське заняття – захист знань, захист ідей, лекція вдвох, лекція-зустріч);
- лекційні заняття, які спираються на фантазію викладача й студента (лекція – творчий звіт, лекція „дивне – поруч”, лекція-портрет, лекція-бенефіс);
- семінарські й лекційні заняття, які передбачають трансформацію стандартних способів організації (парне опитування, експрес-опитування, семінар-залік, захист оцінки, підсумкова співбесіда).

Перераховані нестандартні форми роботи передбачають, на нашу думку, використання специфічних методів:

- *інформаційно-розвиваючих* (пояснення, роз'яснення, діалог, самостійне вивчення й ін.);
- *проблемно-пошукових* (евристична бесіда, дослідницька робота й ін.);
- *репродуктивно-творчих* (складання конспектів ігрової, трудової, навчально-пізнавальної діяльності в умовах педагогічної практики та ін.).

Таким чином, представлені нестандартні форми роботи зі студентами, що можуть бути інтегровані у навчальний процес ВНЗ, сприятимуть його активізації й значній інтенсифікації. Однак, не будемо забувати слова видатного Д. Пойа, який указував на те, що гарних методів існує рівно стільки, скільки існує талановитих викладачів.

Список використаної літератури

1. Єрмаков І. Г. Нова школа нової України на зламі століть / І. Г. Єрмаков // Психологія і педагогіка життєтворчості. – К. : ІЗМН, 1996. – 124 с.
2. Педагогічний словник / [за ред. Л. Даниленко]. – К. : Логос, 2001. – 185 с.
3. Профессиональная педагогика : [учеб. для студ., обучающихся по пед. спец. и направлениям]. – М. : Ассоциация „Профессиональное образование”, 1997. – 497 с.

Альона Кондак

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ОСВІТИ УКРАЇНИ НА ОСНОВІ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

За своїм змістом, формами і методами освіта не є незмінним і консервативним феноменом, адже вона весь час реагує на нові цивілізаційні виклики, суспільні реалії, враховує тенденції, перспективи розвитку людства, національного буття народу. Однак оновлення навчально-виховної практики часто відставало від темпів цивілізаційного розвитку, соціальних вимог до неї.

Ця проблема помітно актуалізувалася у другій половині ХХ ст., що зумовлено коло-сальним проривом у науково-технічному розвитку, радикальною зміною традиційних уявлень про світ, життя, його цінності, майбутнє цивілізації.

На сучасному етапі все очевиднішим стає те, що традиційна школа, зорієнтована на передавання знань, умінь і навичок, не встигає за темпами їх нарощування.

Подолання кризи сучасної освіти можливе завдяки її інтенсивному реформуванню відповідно до вимог часу, розбудові нової системи загальної освіти, яка поступово замінюватиме традиційну [2].

Інноваційне навчання зорієнтоване на формування готовності особистості до динамічних змін у соціумі за рахунок розвитку здібностей до творчості, різноманітних форм мислення, а також здатності до співробітництва з іншими людьми.

Сучасний стан системи освіти не задовольняє багатьох, хто в ній працює. Прагнення до змін, зняття певних обмежень на інноваційну діяльність прислужилися зародженню широкого інноваційного руху в системі освіти.

Нині створюється нова педагогіка, характерною ознакою якої є інноваційність – здатність до оновлення, відкритість новому.

Значні можливості для якісних змін в освіті пов'язані з інтенсивним розвитком засобів комунікації та інформаційних технологій [3].

У сучасних умовах інформаційних технологій особливої актуальності набуває організація підготовки студентів вищих навчальних закладів із інформатики та комп'ютерної техніки. У зв'язку з новими завданнями вищої школи стають усе більш відчутними недоліки процесу організації навчання і, як наслідок, пасивність студентів, слабкий вплив на розвиток особистості, зниження інтересу до навчання. Тому перебування системи вищої освіти повинна бути зорієнтована на розвиток пізнавальної самостійності й активності студентів, на формування в них творчого мислення, виховання інтересу до навчання.

Багато століть освітній процес будувався за очною схемою: «вчитель-учні» або «лектор-студенти». Проте існувало і заочне навчання – форма організації навчального процесу для осіб, які поєднують здобуття освіти з професійною трудовою діяльністю. Воно припускає самостійну роботу тих, хто навчається, над учбовим матеріалом. Можна було скласти іспити з курсу середньої школи екстерном, фактично заочно.

Сучаснішою формою заочного навчання у наш час стала дистанційна форма навчання – отримання освітніх послуг без відвідування вищого навчального закладу, за допомогою сучасних інформаційно-освітніх технологій і систем телекомунікації, таких як електронна пошта, телебачення й Інтернет.